

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII – KLASA 5

UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA (FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY)

Prace pisemne:

- **Sprawdziany (klasówki)** – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzające wiedzę z całego działu podręcznika WSiP.
- **Kartkówki** – zapowiadane lub niezapowiedziane, obejmujące treść z 1–3 ostatnich tematów lekcyjnych.

Odpowiedzi ustne: Bieżące sprawdzanie wiedzy z zakresu materiału z 3 ostatnich lekcji.

Praca z mapą i komponentem graficznym (kluczowe w podręcznikach WSiP): Ocena umiejętności lokalizowania obiektów na mapie fizycznej, politycznej i tematycznej Europy oraz świata.

Interpretacja unikalnych dla WSiP elementów graficznych: rysunków schematycznych (np. strefy oświetlenia Ziemi, prądy morskie), profili topograficznych, klimatogramów, a także diagramów struktur demograficznych i gospodarczych.

Praca na lekcji: realizacja zadań indywidualna lub grupowa podczas zajęć lekcyjnych

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych.

Dział podręcznika	Ocena niedostateczna (1)	Ocena dopuszczająca / dostateczna (2-3)	Ocena dobra / bardzo dobra (4-5)	Ocena celująca (6)
Profil Ogólny Ucznia (Najnowsze wytyczne)	Uczeń nie wykazuje chęci współpracy, nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.	Odtwarza podstawowe definicje, czyta proste dane z legendy, lokalizuje główne obiekty geograficzne z pomocą wskazówek.	Samodzielnie stosuje wiedzę w praktyce, analizuje związki przyczynowo-skutkowe, sprawnie interpretuje mapy i diagramy.	Wykorzystuje wiedzę w sposób twórczy. Samodzielnie stawia hipotezy, krytycznie analizuje źródła i wyciąga nieszablonowe wnioski.
Dział I: Posługuję się mapą	Nie odróżnia mapy od planu; nie potrafi wskazać na mapie świata równika ani żadnego kontynentu.	Wskazuje kontynenty i oceany na globusie; odczytuje prostą legendę; odróżnia wysokość względną od bezwzględnej.	Swobodnie przelicza skalę mapy; wyznacza współrzędne geograficzne; analizuje ukształtowanie terenu za pomocą poziomicy.	Projektuje własny plan/mapę terenu oparte o rzeczywiste współrzędne; wykazuje błędy i zniekształcenia na różnych mapach.
Dział II: Krajobrazy nizinne Polski	Nie potrafi zlokalizować na mapie Polski żadnego pasa krajobrazowego ani wskazać stolicy kraju.	Wskazuje pas pobraży i nizin; podaje przykłady form polodowcowych; opisuje proste cechy krajobrazu wielkomiejskiego.	Charakteryzuje procesy powstawania jezior i moren; wyjaśnia wpływ nizin na rozwój rolnictwa i sieci miast.	Analizuje długofalowy wpływ zmian klimatycznych i działalności człowieka na degradację i transformację krajobrazów nizinnych.
Dział III: Krajobrazy wyżynne i górskie Polski	Nie rozpoznaje krajobrazu górskiego; nie potrafi odróżnić	Definiuje pojęcie krasu i jaskini; wymienia piętra roślinne w Tatrach;	Wyjaśnia mechanizm powstawania form krasowych; tłumaczy zależność pięter	Ocenia konflikty ekologiczno-gospodarcze (np. przemysł vs ochrona przyrody na Śląsku lub turystyka masowa w

	Wyżyny Śląskiej od Tatr.	wskazuje główne okręgi przemysłowe na mapie.	roślinnych od klimatu; opisuje zjawisko wiatru halnego.	Tatrzańskim PN).
Dział IV: Strefowość klimatyczno-roślinna Ziemi	Nie odróżnia pogody od klimatu; nie potrafi wskazać stref oświetlenia Ziemi.	Wymienia strefy klimatyczne; wskazuje na mapie lasy równikowe i sawannę; odczytuje pojedyncze wartości z klimatogramu.	Wyjaśnia różnice temperatur między strefami; poprawnie analizuje i porównuje klimatogramy; opisuje adaptację roślin do suszy.	Prognozuje skutki globalnych anomalii pogodowych dla strefowości roślinnej; wyjaśnia cyrkulację powietrza w skali globalnej.
Dział V: Krajobrazy skrajnych stref klimatycznych	Nie potrafi wskazać na globusie obszarów pustynnych ani stref podbiegunowych.	Rozpoznaje tajgę, tundrę i pustynię na zdjęciach; opisuje podstawowe warunki życia Inuitów czy Nomadów.	Wyjaśnia powstawanie dobowych amplitud temperatur na pustyniach; opisuje piętrowość klimatyczną w Himalajach.	Samodzielnie ocenia perspektywy i bariery rozwoju gospodarczego człowieka w strefach skrajnych w obliczu współczesnych wyzwań.

ZASADY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne należy dostosowywać do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z posiadaną przez szkołę dokumentacją dotyczącą pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowanie wymagań oznacza dostosowanie sposobu osiągania i sprawdzania wymaganych wiadomości i umiejętności.

UMIEJĘTNOŚCI PRZEKROJOWE OCENIANE NA GEOGRAFII

Niezależnie od realizowanego działu nauczyciel może uwzględniać następujące umiejętności:

1. **Obserwowanie** – dostrzeganie cech, zmian i zależności w środowisku geograficznym Europy i świata (w tym analiza zmian pogody i oświetlenia Ziemi).
2. **Klasyfikowanie** – porządkowanie obiektów, państw, sektorów gospodarki czy stref oświetlenia Ziemi według określonych kryteriów.
3. **Analizowanie** – odczytywanie i interpretowanie informacji z map (politycznych, fizycznych, tematycznych), planów, tabel, wykresów, piramid wieku i ilustracji.
4. **Wnioskowanie** – formułowanie wniosków na podstawie analizy danych demograficznych, gospodarczych i klimatycznych.
5. **Rozwiązywanie problemów** – dobieranie odpowiednich metod obliczeniowych (rozciągłość geograficzna, czas strefowy) i lokalizacji przestrzennej do zaistniałej sytuacji.
6. **Posługiwanie się terminologią** – poprawne stosowanie pojęć geograficznych, astronomicznych (zenit, przesilenie), demograficznych (migracje, urbanizacja) i gospodarczych.
7. **Praca badawcza** – formułowanie pytań i hipotez związanych z relacją człowiek-środowisko, planowanie prostych analiz porównawczych krajów i wyciąganie wniosków.
8. **Praca ze źródłami** – wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna ocena informacji pochodzących z atlasów, roczników statystycznych oraz map cyfrowych.
9. **Komunikowanie wiedzy** – przedstawianie wyników analiz demograficznych i gospodarczych w formie wykresów, map myśli lub prezentacji.
10. **Zastosowanie wiedzy** – wykorzystywanie map, stref czasowych oraz wiedzy o zróżnicowaniu kulturowym Europy w sytuacjach praktycznych (np. podróże, komunikacja

międzynarodowa).

Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen. Przy jej ustalaniu nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych dla danego etapu, a także samodzielność ucznia, umiejętność zastosowania wiedzy, analizowania informacji i wyciągania wniosków. Szczególne znaczenie w naukach przyrodniczych mają zadania wymagające rozumowania, pracy ze współrzędnymi, czytania mapy i interpretacji danych statystycznych, a nie wyłącznie odtwarzania definicji.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII – KLASA 6

UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA (FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY)

Prace pisemne:

- Sprawdziany (klasówki) – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzające wiedzę z całego działu podręcznika WSiP.
- Kartkówki – zapowiadane lub niezapowiedziane, obejmujące treść z 1–3 ostatnich tematów lekcyjnych.

Odpowiedzi ustne: Bieżące sprawdzanie wiedzy z zakresu materiału z 3 ostatnich lekcji.

Praca z mapą i komponentem graficznym (kluczowe w podręcznikach WSiP): Ocena umiejętności lokalizowania obiektów na mapie fizycznej, politycznej i tematycznej Europy oraz świata.

Interpretacja unikalnych dla WSiP elementów graficznych: rysunków schematycznych (np. strefy oświetlenia Ziemi, prądy morskie), profili topograficznych, klimatogramów, a także diagramów struktur demograficznych i gospodarczych.

Praca na lekcji: realizacja zadań indywidualna lub grupowa podczas zajęć lekcyjnych.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych.

Dział podręcznika WSiP	Ocena niedostateczna (1)	Ocena dopuszczająca / dostateczna (2-3)	Ocena dobra / bardzo dobra (4-5)	Ocena celująca (6)
Profil Ogólny Ucznia (<i>Najnowsze wytyczne MEN</i>)	Uczeń nie wykazuje chęci do pracy, nie potrafi wykonać zadań o minimalnym stopniu trudności nawet przy pełnej pomocy nauczyciela.	Odtwarza podstawowe definicje, czyta proste dane z map i legendy z pomocą wskazówek nauczyciela.	Samodzielnie stosuje wiedzę w praktyce, analizuje zależności przyczynowo-skutkowe, sprawnie interpretuje mapy tematyczne.	Wykorzystuje wiedzę w sposób twórczy. Samodzielnie stawia hipotezy, rozwiązuje problemy problemowe, krytycznie ocenia źródła.
Dział I: Współrzędne geograficzne (<i>Długość i szerokość geograficzna, położenie</i>)	Nie odróżnia południków od równoleżników; nie potrafi wskazać żadnej linii siatki geograficznej.	Definiuje pojęcia: południk, równoleżnik, siatka geograficzna; odczytuje pełne stopnie prostych punktów.	Samodzielnie i sprawnie wyznacza współrzędne (szerokość i długość) dowolnego punktu na mapie w różnych skalach.	Wskazuje praktyczne zastosowania współrzędnych w nowoczesnych technologiach (np. nawigacja satelitarna, systemy ratownicze, geolokalizacja).
Dział II: Ruchy Ziemi (<i>Ziemia we</i>	Nie potrafi wymienić ruchów Ziemi; nie wie,	Rozróżnia ruch obrotowy od obiegowego;	Wyjaśnia następstwa ruchu obrotowego (czas, strefy czasowe) oraz	Analizuje i wyjaśnia anomalie świetlne (np.

<i>Wszelświecie, ruch obrotowy i obiegowy, strefy ośwetlenia)</i>	dla czego mamy dzień i noc.	wymienia planety Układu Słonecznego; wskazuje strefy ośwetlenia na schemacie.	obiegowego (pory roku, zmiana wysokości Słońca nad horyzontem).	dzień polarny i noc polarna) oraz potrafi matematycznie obliczać proste różnice czasu strefowego.
Dział III: Europa – środowisko przyrodnicze i jego zasoby (<i>Położenie, ukształtowanie, Islandia, energetyka, Alpy</i>)	Nie potrafi zlokalizować Europy ani otaczających jej oceanów na mapie świata.	Wskazuje granice Europy, Alpy i Morze Śródziemne; podaje przykłady odnawialnych źródeł energii (OZE).	Wyjaśnia wpływ klimatu na rolnictwo Europy; opisuje piętra roślinne w Alpach; charakteryzuje miks energetyczny wybranych państw.	Krytycznie ocenia bilans korzyści i zagrożeń wynikających z transformacji energetycznej Europy oraz zmian klimatycznych na Islandii.
Dział IV: Europa – ludność i gospodarka (<i>Unia Europejska, migracje, Londyn, Paryż, Francja</i>)	Nie wie, czym jest Unia Europejska; nie potrafi wymienić stolicy Francji czy Wielkiej Brytanii.	Wyjaśnia, czym jest UE; wskazuje na mapie Londyn i Paryż; odczytuje podstawowe informacje o migracjach i liczbie ludności.	Analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństwa Europy; charakteryzuje gospodarkę Francji oraz rolę turystyki.	Prognozuje konsekwencje demograficzne i społeczne współczesnych ruchów migracyjnych oraz zmian w strukturze wieku ludności Europy.
Dział V: Sąsiedzi Polski (<i>Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja, relacje</i>)	Nie potrafi wymienić ani jednego państwa graniczącego z Polską.	Wskazuje na mapie wszystkich sąsiadów Polski; podaje ich stolice oraz podstawowe obiekty geograficzne.	Porównuje strukturę przemysłu Niemiec z gospodarką pozostałych sąsiadów; opisuje współpracę transgraniczną Polski.	Analizuje geopolityczne znaczenie położenia Polski w Europie Środkowej oraz ocenia wpływ konfliktów regionalnych na relacje z sąsiadami.

Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen. Przy jej ustalaniu nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych dla danego etapu, a także samodzielność ucznia, umiejętność zastosowania wiedzy, analizowania informacji i wyciągania wniosków. Szczególne znaczenie w naukach przyrodniczych mają zadania wymagające rozumowania, pracy ze współrzędnymi, czytania mapy i interpretacji danych statystycznych, a nie wyłącznie odtwarzania definicji.

- UMIEJĘTNOŚCI PRZEKROJOWE OCENIANE NA GEOGRAFII

- Niezależnie od realizowanego działu nauczyciel może uwzględniać następujące umiejętności:
- Obserwowanie – dostrzeganie cech, zmian i zależności w środowisku geograficznym Europy i świata (w tym analiza zmian pogody i oświetlenia Ziemi).
- Klasyfikowanie – porządkowanie obiektów, państw, sektorów gospodarki czy stref oświetlenia Ziemi według określonych kryteriów.
- Analizowanie – odczytywanie i interpretowanie informacji z map (politycznych, fizycznych, tematycznych), planów, tabel, wykresów, piramid wieku i ilustracji.
- Wnioskowanie – formułowanie wniosków na podstawie analizy danych demograficznych, gospodarczych i klimatycznych.
- Rozwiązywanie problemów – dobieranie odpowiednich metod obliczeniowych (rozciągłość geograficzna, czas strefowy) i lokalizacji przestrzennej do zaistniałej sytuacji.
- Posługiwanie się terminologią – poprawne stosowanie pojęć geograficznych, astronomicznych (zenit, przesilenie), demograficznych (migracje, urbanizacja) i gospodarczych.
- Praca badawcza – formułowanie pytań i hipotez związanych z relacją człowiek-środowisko, planowanie prostych analiz porównawczych krajów i wyciąganie wniosków.
- Praca ze źródłami – wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna ocena informacji pochodzących z atlasów, roczników statystycznych oraz map cyfrowych.

Komunikowanie wiedzy – przedstawianie wyników analiz demograficznych i

- gospodarczych w formie wykresów, map myśli lub prezentacji.
- Zastosowanie wiedzy – wykorzystywanie map, stref czasowych oraz wiedzy o zróżnicowaniu kulturowym Europy w sytuacjach praktycznych (np. podróże, komunikacja międzynarodowa).

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII – KLASA 7

UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA (FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY)

- Prace pisemne:
 - Sprawdziany (klasówki) – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzające wiedzę z całego działu podręcznika WSiP.
 - Kartkówki – zapowiadane lub niezapowiedziane, obejmujące treść z 1–3 ostatnich tematów lekcyjnych.
- Odpowiedzi ustne: Bieżące sprawdzanie wiedzy z zakresu materiału z 3 ostatnich lekcji.
- Praca z mapą i komponentem graficznym (kluczowe w podręcznikach WSiP): Ocena umiejętności lokalizowania obiektów na mapie fizycznej, politycznej i tematycznej Europy oraz świata. Interpretacja unikalnych dla WSiP elementów graficznych: rysunków schematycznych (np. strefy oświetlenia Ziemi, prądy morskie), profili topograficznych, klimatogramów, a także diagramów struktur demograficznych i gospodarczych.
- Praca na lekcji: **realizacja zadań indywidualna lub grupowa podczas zajęć lekcyjnych.**

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych.

Dział podręcznika WSiP	Ocena niedostateczna (1)	Ocena dopuszczająca / dostateczna (2-3)	Ocena dobra / bardzo dobra (4-5)	Ocena celująca (6)
Profil Ogólny Ucznia (<i>Najnowsze wytyczne</i>)	Nie podejmuje prób pracy mimo wskazówek; nie potrafi zlokalizować Polski na mapie świata.	Odtwarza podstawowe definicje z zakresu geografii Polski; lokalizuje kluczowe krainy i rzeki z pomocą nauczyciela.	Samodzielnie analizuje powiązania przyrodniczo-gospodarcze; płynnie czyta i interpretuje zaawansowane mapy tematyczne.	Formułuje samodzielne wnioski badawcze, krytycznie ocenia źródła danych i proponuje rozwiązania problemów ekologiczno-gospodarczych.
Dział I: Geografia fizyczna Polski i Europy (<i>Położenie, budowa geologiczna, rzeźba terenu, klimat,</i>	Nie potrafi wymienić państw graniczących z Polską; nie rozróżnia surowców mineralnych od skał.	Wskazuje skrajne punkty Polski; wymienia ery geologiczne; wskazuje na mapie pasy ukształtowania powierzchni i główne	Wyjaśnia wpływ zlodowaceń na rzeźbę Polski; analizuje czynniki klimatotwórcze; charakteryzuje genezę głównych surowców.	Analizuje zależności między budową geologiczną a współczesnym ukształtowaniem i rozmieszczeniem zasobów mineralnych w skali kraju.

surowce)		surowce.		
Dział II: Wody, gleby, lasy i ochrona przyrody (Dorzecza, Morze Bałtyckie, typy gleb, formy ochrony przyrody)	Nie odróżnia rzeki głównej od dopływu; nie wie, czym jest park narodowy.	Wskazuje dorzecze Wisły i Odry na mapie; wymienia główne typy gleb w Polsce; podaje przykłady parków narodowych.	Wyjaśnia cechy i zagrożenia ekologiczne Morza Bałtyckiego; charakteryzuje profil żyzności gleb; uzasadnia konieczność ochrony przyrody.	Ocenia skuteczność działań proekologicznych w Polsce; prognozuje skutki antropopresji dla ekosystemu Bałtyku i lasów krajowych.
Dział III: Demografia i ludność Polski (Podział administracyjny, struktura wieku, migracje, mniejszości)	Nie potrafi wskazać na mapie województwa, w którym mieszka; nie rozumie pojęcia migracja.	Wskazuje obecny podział administracyjny kraju; odczytuje podstawowe dane z piramidy wieku; podaje przykłady mniejszości narodowych.	Oblicza przyrost naturalny i saldo migracji; wyjaśnia przyczyny i skutki starzenia się społeczeństwa; analizuje strukturę wyznaniową.	Prognozuje długofalowe skutki społeczne i gospodarcze kryzysu demograficznego oraz współczesnych trendów migracyjnych w Polsce.
Dział IV: Gospodarka, rolnictwo i przemysł (Zatrudnienie, urbanizacja, warunki rozwoju rolnictwa, nowoczesne technologie)	Nie potrafi podać przykładu upraw rolniczych w Polsce; nie odróżnia wsi od miasta.	Wymienia sektory gospodarki; wskazuje czynniki rozwoju miast; wymienia główne uprawy i okręgi przemysłowe.	Charakteryzuje strukturę zatrudnienia; ocenia warunki naturalne dla rolnictwa; wyjaśnia znaczenie przemysłu wysokich technologii (high-tech).	Analizuje procesy suburbanizacji wokół dużych polskich metropolii; ocenia transformację strukturalną polskiego przemysłu po 1989 roku.
Dział V: Usługi, transport i gospodarka morską (Transport kolejowy, drogowy, porty, turystyka w Polsce)	Nie potrafi wymienić rodzajów transportu; nie wymienia żadnej atrakcji turystycznej Polski.	Wskazuje na mapie główne szlaki transportowe i porty morskie; wymienia kluczowe regiony turystyczne (np. Małopolska).	Porównuje zalety i wady różnych rodzajów transportu; wyjaśnia rolę gospodarki morskiej; charakteryzuje walory turystyczne Polski.	Opracowuje optymalną strategię rozwoju zrównoważonego transportu lub turystyki dla wybranego regionu geograficznego Polski.
Dział VI: Praca o własnym regionie (Mała	Nie potrafi wymienić żadnej cechy	Podaje podstawowe informacje	Charakteryzuje powiązania przyrodniczo-gospodarcze w swoim	Samodzielnie planuje i przeprowadza mikrobudżetowe badanie

<i>ojczyzna, badanie lokalnych zjawisk geograficznych)</i>	środowiska ani gospodarki własnego regionu.	geograficzne o swoim powiecie/woje wództwie; wymienia lokalne zabytki lub zakłady pracy.	regionie; analizuje lokalne geograficzne lub tworzy problemy (np. bezrobocie, autorski przewodnik po zanieczyszczenie). walorach „małej ojczyzny”.
--	--	---	--

ZASADY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne należy dostosowywać do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z posiadaną przez szkołę dokumentacją dotyczącą pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowanie wymagań oznacza dostosowanie sposobu osiągania i sprawdzania wymaganych wiadomości i umiejętności.

UMIEJĘTNOŚCI PRZEKROJOWE OCENIANE NA GEOGRAFII

Niezależnie od realizowanego działu nauczyciel może uwzględniać następujące umiejętności:

1. Obserwowanie – dostrzeganie cech, zmian i przestrzennych zależności w środowisku przyrodniczym i gospodarczym Polski.
2. Klasyfikowanie – porządkowanie skał, gleb, sektorów gospodarki, typów miast i jednostek tektonicznych według określonych kryteriów.
3. Analizowanie – odczytywanie i interpretowanie map tematycznych Polski (geologicznych, glebowych, klimatycznych, demograficznych), roczników statystycznych, wykresów i schematów.
4. Wnioskowanie – formułowanie wniosków na podstawie analizy procesów społeczno-gospodarczych (np. zmian struktury zatrudnienia, starzenia się ludności).
5. Rozwiązywanie problemów – dobieranie metod matematycznych i przestrzennych do obliczania wskaźników geograficznych (przyrost naturalny, saldo migracji, gęstość zaludnienia).
6. Posługiwanie się terminologią – poprawne stosowanie zaawansowanych pojęć geograficznych (np. urbanizacja, restrukturyzacja, bilans handlowy, podłoże krystaliczne).
7. Praca badawcza – formułowanie pytań i hipotez dotyczących środowiska i gospodarki Polski, planowanie prostych analiz porównawczych regionów.
8. Praca ze źródłami – wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna ocena informacji pochodzących z bazy GUS (Główny Urząd Statystyczny), map cyfrowych oraz Geoportalu.
9. Komunikowanie wiedzy – przedstawianie wyników analiz przestrzennych, demograficznych i gospodarczych w formie wykresów, raportów, tabel i prezentacji.
10. Zastosowanie wiedzy – wykorzystywanie wiedzy o środowisku, ludności i gospodarce Polski w życiu codziennym (np. świadome decyzje konsumenckie, orientacja w sytuacji rynkowej kraju, planowanie podróży).

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII – KLASA 8

UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA (FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY)

- Prace pisemne:
 - Sprawdziany (klasówki) – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzające wiedzę z całego działu podręcznika WSiP.
 - Kartkówki – zapowiadane lub niezapowiedziane, obejmujące treść z 1–3 ostatnich tematów lekcyjnych.
- Odpowiedzi ustne: Bieżące sprawdzanie wiedzy z zakresu materiału z 3 ostatnich lekcji.
- Praca z mapą i komponentem graficznym (kluczowe w podręcznikach WSiP): Ocena umiejętności lokalizowania obiektów na mapie fizycznej, politycznej i tematycznej Europy oraz świata. Interpretacja unikalnych dla WSiP elementów graficznych: rysunków schematycznych (np. strefy oświetlenia Ziemi, prądy morskie), profili topograficznych, klimatogramów, a także diagramów struktur demograficznych i gospodarczych.
- Praca na lekcji: realizacja zadań indywidualna lub grupowa podczas zajęć lekcyjnych

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych.

Dział podręcznika WSiP	Ocena niedostateczna (1)	Ocena dopuszczająca / Ocena dobra / bardzo dobra (2-4-5)	Ocena celująca (6)
Profil Ogólny Ucznia (<i>Najnowsze wytyczne MEN</i>)	Nie wykazuje chęci do pracy; nie potrafi zlokalizować kontynentów na mapie świata; nie podejmuje prób rozwiązania prostych zadań.	Odtwarza podstawowe definicje regionalne; wskazuje z pomocą nauczyciela najważniejsze punkty i obiekty na mapach kontynentów.	Wykazuje wysoki poziom krytycznego myślenia. Samodzielnie prognozuje zjawiska globalne, syntetyzuje dane z różnych źródeł i ocenia współczesne konflikty.
Dział I: Azja (<i>Kontrasty, tektonika, monsuny, rolnictwo ryżowe</i>)	Nie potrafi wskazać Azji na mapie świata; nie rozumie pojęcia „monsun”.	Wskazuje granicę Europa-Azja; lokalizuje Pacyficzny Pierścień Ognia; opisuje tradycyjne cechy kultury ryżu.	Oblicza rozciągłość południkową Azji; wyjaśnia mechanizm i konsekwencje klimatu monsunowego; charakteryzuje zróżnicowanie gospodarcze kontynentu.
Dział II: Wybrane regiony Azji (<i>Japonia, Chiny,</i>	Nie potrafi wymienić żadnego z	Wskazuje na mapie omawiane kraje;	Analizuje przyczyny sukcesu gospodarczego Chin; charakteryzuje

<i>Indie, Bliski Wschód)</i>	państw Azji ani ich stolic.	wymienia kluczowe gałęzie gospodarki Chin czy Japonii; wie, jakie surowce dominują na Bliskim Wschodzie.	kontrasty społeczne w Indiach; wyjaśnia wpływ surowców na Bliski Wschód.	ciężkości globalnej gospodarki do Azji Wschodniej oraz bada problem izolacji społecznej (np. <i>hikikomori</i> w Japonii).
Dział III: Afryka (<i>Środowisko naturalne, Sahel, głód, Kenia, Maroko</i>)	Nie wie, gdzie na mapie leży Afryka; nie odróżnia sawanny od pustyni.	Lokalizuje na mapie strefę Sahelu; wymienia przyczyny niedożywienia w Afryce; wskazuje na mapie Maroko i Kenię.	Wyjaśnia zjawisko pustynnienia w strefie Sahelu; charakteryzuje bariery rozwoju rolnictwa afrykańskiego; opisuje walory turystyczne Kenii.	Dostrzega i wieloaspektowo ocenia skuteczność międzynarodowej pomocy humanitarnej dla krajów Afryki Subsaharyjskiej w dobie globalnych zmian klimatu.
Dział IV: Ameryka Północna i Ameryka Południowa (<i>USA, Kanada, Amazonia, slumsy</i>)	Nie potrafi rozróżnić Ameryki Północnej od Południowej na mapie.	Wskazuje na mapie USA, Kanadę i Brazylię; definiuje pojęcie megamiasta i slumsów (faweli); wie, czym jest Amazonia.	Wyjaśnia kontrasty społeczne w miastach Ameryki Południowej; charakteryzuje gospodarkę i innowacyjność USA; uzasadnia potrzebę ochrony lasów Amazonii.	Krytycznie analizuje zjawisko marnotrawstwa zasobów (np. żywności w USA) oraz prognozuje skutki całkowitego wycięcia płuc Ziemi dla klimatu globalnego.
Dział V: Australia, Oceania i obszary okołobiegunowe (<i>Endemity, Arktyka, Antarktyda, stacje polarne</i>)	Nie odróżnia bieguna północnego od południowego; uważa Australię za wyspę w Europie.	Wskazuje na mapie Australię, Arktykę i Antarktydę; wymienia przykłady endemitów; wyjaśnia status prawny Antarktydy.	Charakteryzuje specyfikę środowiska przyrodniczego Australii (suchość); wyjaśnia rolę polskich stacji polarnych; opisuje wpływ ocieplenia na lodowce.	Syntetyzuje międzynarodowe raporty naukowe w celu oceny tempa topnienia lodów polarnych i geopolitycznego wyścigu o surowce w Arktyce.

ZASADY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne należy dostosowywać do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z posiadaną przez szkołę dokumentacją dotyczącą pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowanie wymagań oznacza dostosowanie sposobu osiągania i sprawdzania wymaganych wiadomości i umiejętności.

UMIEJĘTNOŚCI PRZEKROJOWE OCENIANE NA GEOGRAFII

Niezależnie od realizowanego działu nauczyciel może uwzględniać następujące umiejętności:

1. Obserwowanie – dostrzeganie cech, zmian i globalnych zależności w środowisku przyrodniczym, społecznym i gospodarczym świata.
2. Klasyfikowanie – porządkowanie państw (według wskaźników rozwoju, PKB, HDI), stref klimatycznych, form rzeźby rygorystycznie według określonych kryteriów.
3. Analizowanie – odczytywanie i interpretowanie map politycznych i tematycznych świata, roczników statystycznych, wykresów demograficznych, klimatogramów oraz schematów.
4. Wnioskowanie – formułowanie wniosków na podstawie analizy procesów globalnych (np. skutki migracji, wpływ korporacji międzynarodowych na gospodarki lokalne).
5. Rozwiązywanie problemów – dobieranie metod analitycznych i statystycznych do interpretacji zjawisk społeczno-gospodarczych na świecie.
6. Posługiwanie się terminologią – poprawne stosowanie zaawansowanych pojęć geograficznych (np. globalizacja, HDI, urbanizacja, monsun, Sahel, endemity).
7. Praca badawcza – formułowanie pytań i hipotez dotyczących współczesnych problemów świata, planowanie małych analiz porównawczych różnych kontynentów.
8. Praca ze źródłami – wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna ocena informacji pochodzących z baz danych ONZ, Banku Światowego, map cyfrowych oraz serwisów informacyjnych.
9. Komunikowanie wiedzy – przedstawianie wyników analiz problemów globalnych w formie esejów, debat, wykresów, map myśli lub prezentacji multimedialnych.
10. Zastosowanie wiedzy – wykorzystywanie wiedzy o świecie do rozumienia międzynarodowych wydarzeń politycznych i gospodarczych oraz podejmowania świadomych, proekologicznych decyzji w życiu codziennym (np. odpowiedzialna konsumpcja).

Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen. Przy jej ustalaniu nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych dla danego etapu, a także samodzielność ucznia, umiejętność zastosowania wiedzy, analizowania informacji i wyciągania wniosków. Szczególne znaczenie w klasie 8 mają zadania sprawdzające myślenie przyczynowo-skutkowe, krytyczną analizę źródeł danych oraz rozumienie współzależności globalnych, a nie wyłącznie odtwarzanie definicji.